

BUITEN

17^E JAARGANG N^O. 29.

ZATERDAG 21 JULI 1923.

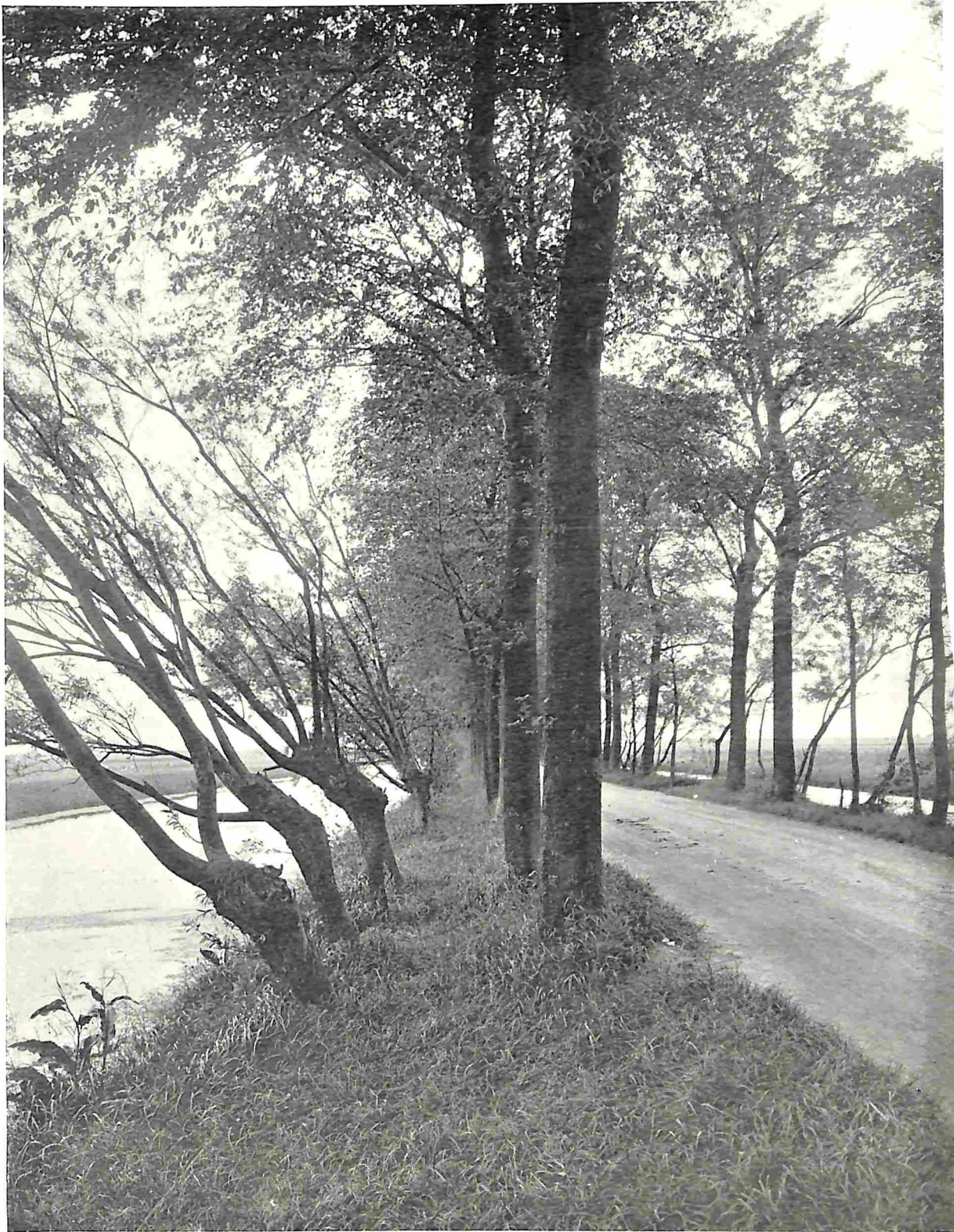

Foto C. Steenbergh.

DE KALFJESLAAN BIJ AMSTERDAM.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

DE KALFJESLAAN BIJ AMSTERDAM, ILLUSTRATIE	BLZ. 337
DE WITTE PRIESTER VAN SIVA (6), DOOR BURTON E. STEVENSON	„ 338
HET ANTWERPSCH STADHUIS, DOOR DR. IR. STAN LEURS, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 340—343
DE STICHTING VAN FAIRBANKS, UIT HET DEENSCH VAN EJNAR MIKKELSEN (SLOT)	BLZ. 341
PAUWEN, DOOR R. TEPE, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 344—345
DE VOORMALIGE LATIJNSCHE SCHOOL TE LEIDEN, DOOR A. L., GEÏLLUSTREERD	BLZ. 346—347
BUITENLANDERS OVER HOLLAND'S NATUURSCHOON.	BLZ. 346
VAN MENSCHEN EN DIEREN, DOOR G. D. ROBERTS (17)	„ 347
BIJ DEN O.Z. VOORBURGWAL TE AMSTERDAM, ILL.	„ 348

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

DE WITTE PRIESTER VAN SIVA

6) door BURTON E. STEVENSON.

DE hal was zeer breed en liep recht door het midden van het huis van voor naar achter. Godfrey liep voorzichtig voort en toch snel, en liet zijn licht in ieder vertrek schijnen. Ze waren alle weelderig ingericht, maar er was geen mensch aanwezig. Van de keuken, die de hal aan den achterkant afsloot, liep een steenen trap naar het sousterrain, en Godfrey liep deze af met een kalmte, welke mijn bewondering opwekte. Wij kwamen in een vierkant vertrek met een tegelvloer, dat blijkbaar als waschkloof dienst deed. Twee deuren waren daarin, maar beide waren met zware hangsloten dicht gemaakt. „Provisiekamer, of wijnkelders misschien,” giste Godfrey en klom weer de trap op naar de keuken en keerde terug naar het vertrek vanwaar wij waren uitgegaan. Alles was daar nog zooals wij het hadden verlaten. De doode zat nog voorover ineengedoken in zijn stoel; Swain lag nog op zijn knieën naast den divan; het meisje had zich niet bewogen. Godfrey ging naar den divan en, zonder op Swains woesten blik te letten, legde hij zijn vingers weer zacht op den linkerslaap van het meisje. „Als zij niet gauw bijkomt,” zei hij, „moeten wij andere maatregelen nemen. Maar er moet toch iemand in het huis zijn. Laten wij eens boven kijken”. Hij ging mij voor de breede trap op, die midden in de hal naar boven liep, en liet een langen lichtstraal voor zich uit schijnen. Ik volgde hem in niet erg prettige stemming, want ik moet eerlijk bekennen dat dit middernachtelijk onderzoek van een onbekend huis met een vermoorden man als eenigen bewoner, mij zenuwachtig maakte. Maar Godfrey liep kalm en systematisch voort. De hal boven was gelijk aan die beneden met twee deuren aan elken kant, die toegang gaven tot slaapkamer-suiten. De eerste was waarschijnlijk die van den heer des huizes. Zij bestond uit slaapkamer, bad- en kleedkamer, maar hier was

niemand. De volgende was blijkbaar van Miss Vaughan. Ze had ook een badkamer en een keurig ingericht boudoir. Maar ook hier was niemand. Toen wij de deur aan den overkant van de hal openden, kwam ons een vreemde geur tegemoet, een geur, die aan het Oosten herinnerde; die in het eerste oogenblik den adem beklemde en in het tweede den hartslag scheen te vertragen en te verdooven. Een flits van Godfrey's lantaarn deed ons zien dat wij in een kleinen ingang waren, aan het verste einde afgesloten door een zware draperie. Godfrey stapte vooruit en sloeg de draperie opzij. De geur was hier overweldigend en door de opening kwam een zachte lichtgloed. Het duurde een oogenblik vóór ik weer kon ademhalen; toen scheen een nevel voor mijn oogen op te trekken en een vreemd gevoel van extase en genot doordrong mij. Ik zag Godfrey onbewegelijk staan, als vastgenageld, met een hand de draperie opzij houdend en zijn lantaarn ongebruikt in de andere, en ik sloop vooruit en keek over zijn schouder naar het vreemdste tooneel, dat ik ooit had gezien. Juist voor ons, zwevend in de lucht, ongeveer vier voet van den vloer, hing een bol van kristal, gloeiend met een zacht licht, dat afwisselend sterker en zachter scheen te worden, te verdwijnen en dan weer helderder te schijnen. Het was als de polsslag van een droomer, onregelmatig, ophoudend, springend, meegaand met het visioen! En terwijl ik naar den bol keek verbeeldde ik mij, van binnen vreemde, vluchtige vormen te zien, die veranderden en ineenvloeiden en van het eene oogenblik tot het andere verbleekten en toch steeds duidelijker en suggestiever werden. Ik boog mij voorover, spande mijn oogen in om ze beter te zien, om hun beteekenis te begrijpen. Godfrey, die zich naar mij toekeerde, zag mijn houding en schudde mij ruw bij den arm. „Doe dat niet, Lester!” gromde hij in mijn oor. „Maak je blik van dien bol los”. Ik trachtte mijn oogen te bewegen, maar ik kon het niet, tot Godfrey mij omkeerde en mij vast in de oogen keek. Ik stond hem versuft aan te zien. „Ik was er bijna zelf ingelooopen voor ik het gevaar begreep,” zei hij. „Zulk een bol kan iemand sneller hypnotiseeren dan wat ter wereld ook, voornamelijk wanneer zijn weerstandsvermogen verzwakt is zooals hier bij dien bedwelmenden geur”. „Het was wel prettig,” zei ik. „Ik zou het wel eens willen probeeren”. „Ja, dat zal nu niet gaan. Je hebt wel wat anders te doen. Bovendien zijn er reeds twee slachtoffers”. „Twee slachtoffers?” „Kijk opletterend, maar houd je oogen van den bol af,” zei hij en draaide mij weer naar de kamer toe. Het vertrek was in ondoordringbare duisternis gehuld, behalve waar de bol het zachte, trillende schijnsel uitstraalde en terwijl ik mijn oogen inspande om te zien wat daar in het duister verborgen was, leek het mij, dat ik nooit een donkerder duisternis had aanschouwd. Terwijl ik zoo staarde, werd een vage vorm zichtbaar naast den glanzenden bol; en toen ging ik ietwat verschrikt achteruit, want plotseling zag ik dat die vage gestalte een mensch was. De man zat met gekruiste beenen op een lagen divan, zijn handen voor zich gekruist en slapt tusschen zijn knieën hangend. Zijn kleeding kon ik slechts flauwtjes zien, want zij was één geworden met de duisternis om hem heen, maar zijn handen staken wit ertegen af. Hij keek recht naar den bol, met starenden, strakken blik, terwijl hij daar onbewegelijk zat, als uit steen gehouwen. De gloed van den bol teekende zijn profiel af met een lijn van licht — ik kon het hooge voorhoofd zien, den krachtigen gebogen neus; de volle lippen beschaduwde door een kleine snor, en de lange kin, slechts gedeeltelijk verborgen door een kort geknipten baard. Het was een wonderbaar en krachtig gelaat, voornamelijk zooals ik het toen zag, en ik keek er geruimen tijd naar. „Het is de adept, denk ik,” zei Godfrey, niet langer zijn stem dempend. Het klonk onnatuurlijk luid in de absolute stilte van het vertrek en ik keek snel naar den adept, maar hij had zich niet bewogen. „Kan hij je niet hooren?” vroeg ik. „Neen — hij zou zelfs een donderslag niet kunnen hooren. D.w.z. tenzij hij komedie speelt”. Ik keek weer naar de onbewegelijke gestalte. „Hij speelt geen komedie,” zei ik. „Ik weet het niet,” zei Godfrey, sceptisch het hoofd schuddend. „Het lijkt op „het ware” — maar die lui zijn zoo buitengewoon knap. Zie je het andere slachtoffer? Daar is zeker vergeefsch onderzoek. „Ik zie niemand anders,” zei ik na een den bol. Ik zou mijn lantaarn kunnen gebruiken, maar dat zou het heele effect bederven. Zie je daar niets?” „Mijn oogen deden pijn van de inspanning en nog een oogenblik zag ik niets. Toen maakte een vreemde, grijze gedaante zich

los van de duisternis. Het was een leelijke, afschuwelijke gestalte, slank van onderen, maar afzichtelijk zwellend aan het bovineinde. En terwijl ik ernaar keek, leek het mij alsof ze mijn blik beantwoordde met kwaadaardige oogen, beschermd door een witgeranden bril. Toen zag ik met een gevoel van duizeligheid dat de gedaante zachtjes heen en weer zwaaide in een soort van rythme. En toen — heel plotseling — zag ik wat het was, en een rilling van afgrijzen liep over mijn rug. *Het was een cobra of brilslang.* Heen en weer zwaaide zij, heen en weer, haar sturende oogen gevestigd op den bol, haar gebrilden kop afschuwelijk gezwollen. Ik trilde tot in het diepst van mijn ziel, terwijl ik keek naar die onbewegelijke oogen. Wat zagen zij in dien bol? Wat ging er om in die onpeilbare hersens? Konden die ook het verleden doen herleven, de geheimen der toekomst lezen? Een vreeselijke macht, grooter dan mijn wil, scheen uit die duisternis haar voelarmen tastend naar mij uit te strekken. Ik voelde hoe ze aan mij rukten, zeker, onmeedoogend, steeds sterker wordend. Met een gil van schrik rukte ik mij los, uit den ingang, naar de hal, naar de trap en naar de verlichte kamer beneden. En terwijl ik daar stond, hijgend naar adem, volgde Godfrey mij, en ik zag dat ook zijn gezicht bleek was als van een lijk.

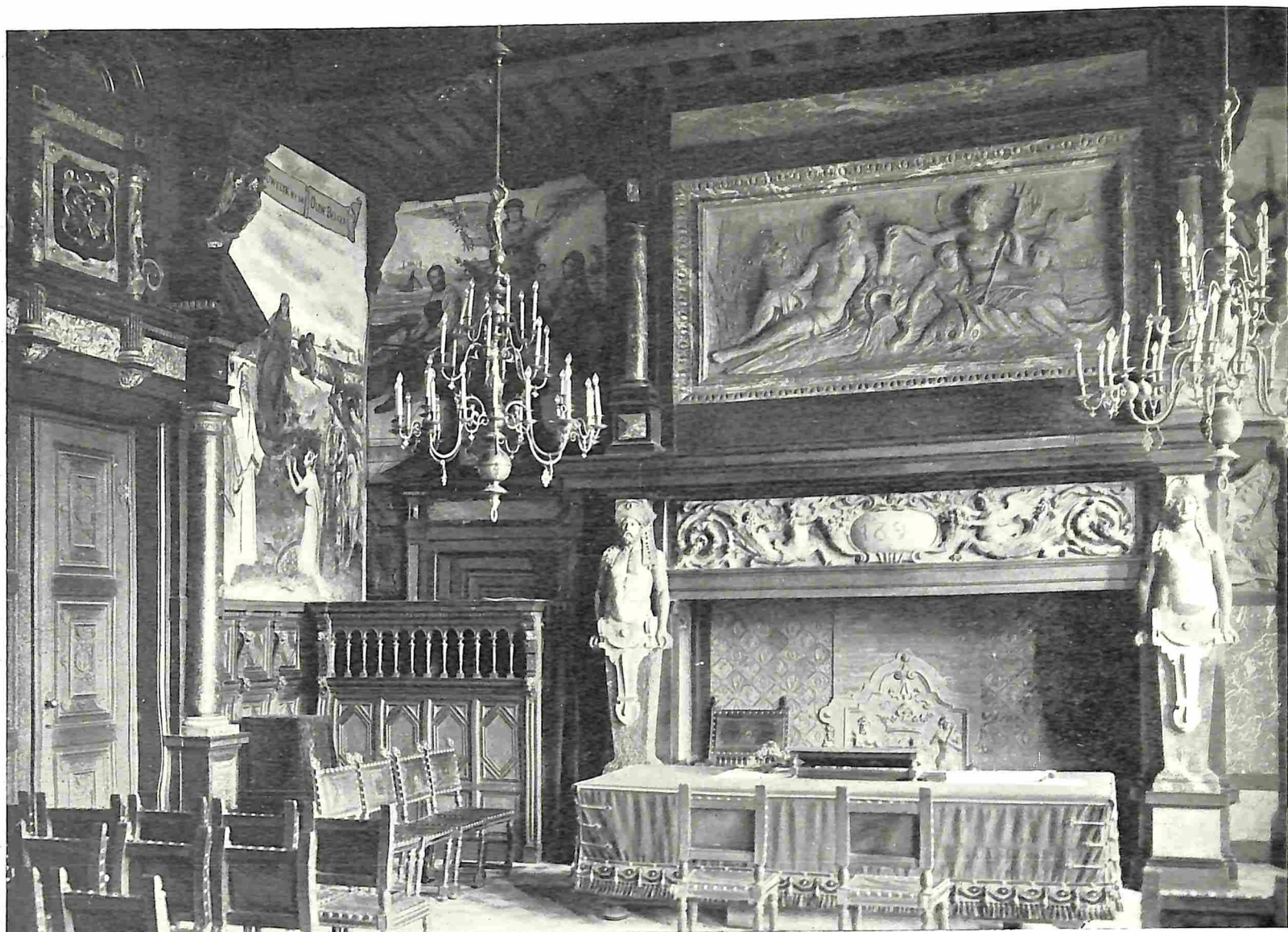
ACHTSTE HOOPDSTUK.

EEN NIEUW RAADSEL.

Godfrey ontmoette mijn blik met een lichten, verontschuldigen glimlach, stak zijn lantaarn in één haalde een zakdoek uit een andere en draogde zijn voorhoofd af. „Erg zenuwschokkend, hè, Lester?” merkte hij op, en toen dwaalde zijn blik naar den divan en liep hij er snel heen. Ik zag dat er een verandering was ingetreden in Miss Vaughan's toestand. Haar oogen waren nog gesloten maar haar lichaam lag niet langer stil en levenloos, want telkens werd het geschokt door een hevige zenuwtrilling. Godfrey's gelaat was zeer ernstig terwijl hij naar haar keek. „Houd op met haar polsen te wrijven, Swain,” zei hij, „dat helpt haar niet”. En toen Swain zonder te antwoorden of zelfs blijikbaar zonder het te hooren, ze bleef wrijven, trok Godfrey de handen weg, greep Swain bij den arm en trok hem halverwege omhoog. „Luister naar mij,” sprak hij streng en schudde hem heen en weer, want Swain's oogen waren dof en vaag. „Ik wil dat je een poosje rustig in een stoel blijft zitten tot je wat kalmer bent. Miss Vaughan is ernstig ziek en moet op geen enkele wijze gestoord worden. Ik ga dadelijk voor een dokter en een verpleegster zorgen; zij zullen alles doen wat gedaan moet worden. Tot dien tijd moet zij met rust gelaten worden. Begrepen?” Swain knikte vaag en liet zich door Godfrey leiden naar een stoel bij de buiterdeur, waar hij plaats nam. Terwijl zijn hand op den arm van den stoel viel, kon ik zien dat nog een weinig bloed druppelde uit de wond aan den pols. Godfrey zag het ook, greep de hand en keek ernaar. Toen legde hij ze zacht weer neer en keek op zijn horloge. Ik volgde zijn voorbeeld en zag dat het half twee was. „Heb je moed genoeg om een half uur alleen hier te blijven, Lester?” vroeg hij. „Alleen?” vroeg ik en keek naar den doode en het trillende meisje. „Ik moet naar mijn huis om een paar dingen te halen en te telefoneeren,” verklaarde hij. „Wij moeten dadelijk een dokter hier hebben; en dan is er de politie — ik zal trachten Simmonds te krijgen. Wil je blijven?” „Ja,” zei ik, „dat spreekt vanzelf. Maar kom alsjeblieft zoo gauw mogelijk terug”. „Dat zal ik”, beloofde hij en na een laatsten blik door de kamer stapte hij naar buiten in de laan. Ik ging naar de deur en keek hem na tot het geluid van zijn voetstappen wegstierf. Toen voelde ik mij erg eenzaam en keerde naar de kamer terug. De rillingen deden het lichaam van het meisje nog regelmatig schokken op een manier die mij schrik aanjoeg, maar ik kon niets voor haar doen en ten slotte trok ik een stoel naast dien van Swain. Hij liet nog steeds zijn hoofd hangen op een wijze die mij allernaamgenaaamst deed denken aan de ineengedoken gestalte bij de tafel, en hij scheen zich van mijn tegenwoordigheid niet bewust. Ik trachtte een gesprek met hem aan te knopen, maar een licht knikje nu en dan was alles wat ik uit hem kon krijgen en ten slotte gaf ik het op. Werktuigelijk stak ik mijn hand in mijn jaszak en haalde mijn pijp te voorschijn — ja, dat was wat ik noodig had. En ik ging zitten bij de open deur, vulde mijn pijp en stak ze op. Welde mijn mijn zenuwen kalmer en was ik in staat de gebeurtenissen van den nacht meer in hun onderling verband te beschouwen, maar

er bleven twee dingen, die ik — hoe dan ook bekeken — niet kon begrijpen. Een was Swain's versuft en vreemd optreden; het andere was de afwezigheid van dienstboden. Wat Swain betreft, ik dacht dat hij een evenwichtig jongmenschen was, niet licht van zijn stuk te brengen en zeer zeker niet zenuwachtig. Wat was er dan met hem gebeurd, dat hem in zulk een beklagenswaardigen toestand kon brengen als waarin hij over den muur tot ons was teruggekeerd en waarin hij nog thans verkeerde? De ontdekking van den moord en van Miss Vaughans bewusteloos lichaam kon er de oorzaak van zijn maar zijn versuftheid was hieraan voorafgegaan — tenzij hij van den moord had geweten voor hij den tuin verliet. Deze gedachte gaf mij een plotselingen schok en ik zette ze van mij af omdat ik er niet verder op durfde ingaan. Wat het huis betreft, de verlaten toestand ervan scheen onheilspellend en dreigend. Het was bespottelijk te veronderstellen dat zulk een huis zonder dienstboden bestuurd kon worden, of met minder dan drie of vier. Maar waar waren zij? En toen herinnerde ik mij, dat Godfrey en ik niet het heele huis hadden doorzocht. Wij hadden opgehouden bij de vreeselijke kamer waar de adept en zijn slang onbewegelijk in den kristallen bol staarden. Er was nog minstens één suite waarin wij niet hadden gekeken en ongetwijfeld waren er nog meer kamers op de zolderverdieping erboven. Maar dat wie dan ook ongestoord doorgeslapen zou hebben bij die doordringende kreten en bij ons heen en weer loopen, scheen ongelooft. Misschien waren er aparte gebouwen ergens in den tuin. En toen, zonder mijn bewustzijn wil, voelde ik mijn lichaam verstijven en grepen mijn vingers mijn pijp krampachtig beet. Een langzame rilling scheen te beginnen aan het uiteinde van mijn ruggegraat, omhoog te kruipen en over mijn hoofd te gaan. Er was iemand in de kamer achter mij; iemand wiens glinsterende oogen op mij waren gericht; en ik bleef als versteend zitten, mijn gehoor inspannend, ik weet niet wat verwachtend — een slag op mijn hoofd, een touw om mijn hals. Een vlugge stap kwam de laan in en Godfrey verscheen plotseling uit de duisternis. „Wel Lester”, begon hij. Maar ik sprong overeind en liep de kamer door, want ik had er een eed op kunnen doen dat ik achter mij een zijden kleed had hooren ritselen. Maar er was niemand daar, behalve Swain en Miss Vaughan en de doode — en geen hunner had zich bewogen. „Wat is er?” vroeg Godfrey, langs mij heen de kamer binnenstappend. „Er was iemand hier, Godfrey”, zei ik. „Ik ben er zeker van — ik voelde dat er iemand was — ik voelde zijn oogen op mij rusten — en toen je sprak, hoorde ik het ritselen van een japon”. „Van een japon?” „Of van een gewaad”. En mijn gedachten verwijldden bij den man met den baard boven. Godfrey keek naar mij, liep de kamer door en keek in de hal. Toen kwam hij bij mij terug. „Nu”, zei hij en ik kon zien dat hij geloofde dat mijn gehoor mij had bedrogen, „hij is gelukkig ontsnapt. Binnen eenige minuten zullen een dokter en een verpleegster hier zijn, en ik heb Simmonds gesproken en zei hem dat hij Goldberger mee moest brengen. Hij kan op zijn vroegst over een uur hier zijn. En ik heb ook andere kleren voor Swain meegebracht en een hartversterking.” En hij haalde een veldflesch uit zijn zak, die hij mij toestak. „Misschien heb je zelf ook wel een noodig”, voegde hij erbij met een droog glimlachje, „daar je het geritsel van gewaden begint te hooren”. „Dat is best mogelijk, ofschoon ik niet om die reden een slokje zal drinken.” En ik bracht de flesch aan mijn lippen en nam een langen teug. „Als jij Swain mee naar boven naar de badkamer neemt,” zei Godfrey, „en hem helpt zich wat op te knappen, dan ga ik naar het hek en wacht op den dokter”. „Het hek is waarschijnlijk gesloten”. „Daar heb ik wel aan gedacht”. En hij haalde een klein maar zwaar hamertje uit zijn zak. „Ik zal het slot stuk slaan als er geen andere weg open blijft. Ik wou graag, dat je Swain opgeknapt hadt voor iemand hier komt”, voegde hij erbij. „Hij ziet er nu niet bepaald aantrekkelijk uit”. „Nee, dat doet hij zeker niet”, gaf ik toe en ik nam de kleren aan, die Godfrey mij toestak. Toen ging ik naar Swain en stak de veldflesch in zijn ongekwetste hand. „Neem hier eens een slok van”, zei ik. Hij begreep mij eerst niet; toen hield hij de flesch aan zijn lippen en dronk begeerig — zoo gulzig dat ik ze hem moest afnemen. Hij keek mij begeerig aan terwijl ik den dop erop schroefde en de flesch in mijn zak stak. En er was meer kleur op zijn wangen en een helderder licht in zijn oogen.

(Wordt vervolgd).

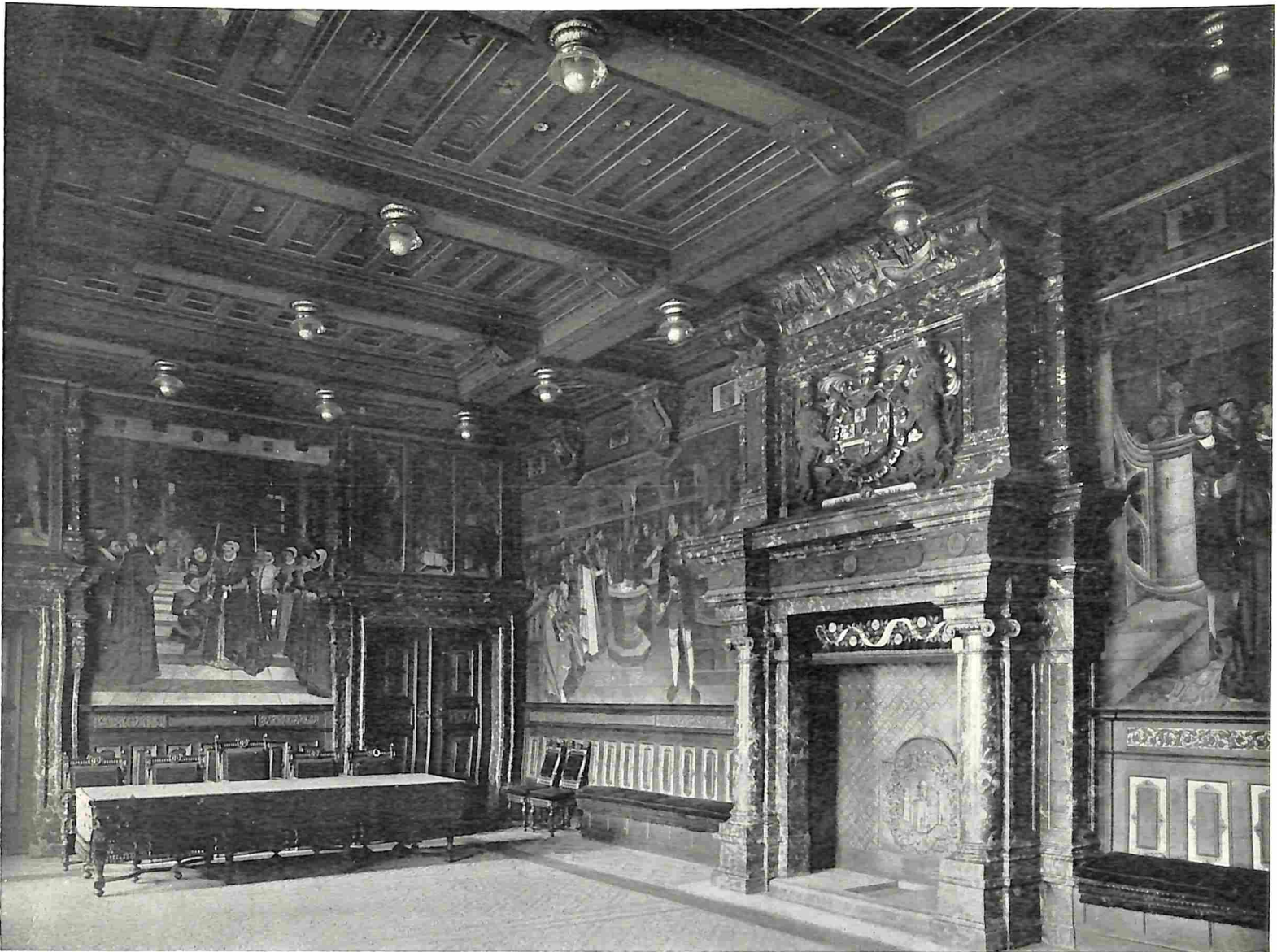
DE TROUWZAAL IN HET STADHUIS TE ANTWERPEN.

HET ANTWERPSCH STADHUIS.

DE juiste datum waarop het eerste Antwerpsche stadhuis werd gebouwd, is ons niet met zekerheid bekend. Het is echter zeer waarschijnlijk, dat de voorganger van het thans bestaande, ons bekend door de schilderij van Mostaert in het Antwerpsch museum, niet voor 1400 zal zijn gebouwd. 't Was een betrekkelijk onaanzienlijk gebouw, lang geen tegenhanger van de monumentale raadhuisen der Brabantsche zustersteden Leuven en Brussel. Een smalle gevelpartij met verdieping, de top leuk geflankeerd door uitkragende achtkantige torentjes. Het schijnt werkelijk of in de XVe eeuw hier te Antwerpen alle energie op architectonisch terrein opgeslorpt werd door den bouw der Lieve Vrouwe kerk. In ieder geval: op het gebied van burgerlijke bouwkunde wordt eerst na 1500 iets gepresteerd, en we schrijven 1560 eer er voor goed besloten wordt, de toen volop bloeiende Scheldestad met een waardig raadhuis te verrijken. Een prijskamp werd uitgeschreven en de opdracht viel Cornelis de Vriendt — ook wel eens Cornelis Floris genaamd — te beurt. Tevens architect, beeldhouwer en ornamentist, genoot Cornelis Floris tijdens zijn leven reeds wereldberoemdheid. Niet alleen zijn buiten het Antwerpsche stadhuis ook nog andere vooraanstaande gewrochten der renaissance in de Nederlanden, zooals de tabernakels te Zout-leeuw en te Suerempde, de epitafen te Breda en te Leuven, de gildehuizen en het Hansahuis te Antwerpen, de graftombe van Jan van Merode te Geel en het oxaal van Doornik door hem uitgevoerd of ten minste ontworpen, maar ook voor het buitenland heeft zijn atelier werk geleverd, zoo de Schauenburg epitafen in den Dom te Keulen, de praalgraven van den Deenschen koning Frederik I te Sleswijk en deze van diens opvolger Christiaan III te Roeskilde, graftombes te Herfulsholm en te Honderup eveneens in Denemarken, en ten slotte in het verre Pruisen de epitafen der hertoginnen Dorothea en Anna Maria benevens het wandgraf van Hertog Albrecht I in den Koningsberger

dom. ☼ Van al de architectonische scheppingen van den meester is het Antwerpsch raadhuis wel het belangrijkste; het mag tevens als het meesterwerk der renaissance-bouwkunst in de Nederlanden worden beschouwd. De architect heeft inheemsche en Italiaansche elementen op een gelukkige wijze weten samen te brengen; men zie de afbeelding op blz. 342. In eenen palazzogewel in den geest der Italiaansche hoog-renaissance is de façade van een Nederlandsch gildenhuis ingelascht, façade welke hier de plaats inneemt van het belfort bij gothische hallen en raadhuisen. De begane grond in rustiek, met evenveel rondbogige poortopeningen als er vensterramen zijn, vormt een sterk sprekende horizontale basislijn. De twee hoofdverdiepingen toonen ons twee streng gehouden pilasterorders met sokkels, waartusschen kruisvensters volgens gothische traditie. Een vlakke dakbedekking heeft De Vriendt hier niet aangedurfd, hij gaf den bouw een sterk sprekend lands-eigen silhouet door het scherpe, ietwat ingebogen dak waarmede hij hem bekroonde. De overgang tusschen dit — in den geest gothisch — dak en de klassieke etage-ordonnantie heeft plaats door middel van een lage open gaanderij waarover een krachtige daklijst op consoles hare schaduw werpt. Samen met den sokelachtigen onderbouw ten minste voor wat de zijdeelen van den gevel betreft, want in het middenrisaliet heerscht de verticale lijn, dit niet alleen feitelijk door half-zuilen vervangen, „maar ook door het mede trits van nissen, driehoeksgewijs in den top van den gevel geplaatst. Dit overgangsmotief is waarlijk een voortreffelijke vondst ter wille waarvan men den beeldhouwer graag vergeeft dat hij met de zuiver sculpturale flankering van den tische architectuuropvatting van den barok aankondigde.“*)

*) Dr. Jan Kalff — Het landsigene in de Belgische bouwkunst.

LEYSZAAL IN HET STADHUIS TE ANTWERPEN.

☞ Ook naar kleurenafwisseling heeft de architect gestreefd: rood marmer wisselt af met wit gelen zandsteen. ☞ Een bouwwerk van zulk een gansch bijzondere beteekenis als het Antwerpsch stadhuis zou op de verdere ontwikkeling onzer renaissance stellig zijnen invloed uitoefenen. Toch dient deze niet te worden overschat. In 1594 ontwierp Paulus Moreelse voor Vlissingen een kopij van het Antwerpsche raadhuis, welk bouwwerk jammer genoeg bij het bombardement van 1809 werd in brand geschoten. Marten Arendt uit Delft heeft voor het stadhuis van Emden verschillende details aan dat van Antwerpen ontleend (1574—1576), evenzoo de architect van het tribunaal te Veurne (1612—1628) en die van het raadhuis van Sint Winoksbergen (eveneens begin XVIIe eeuw). ☞ De eerste steen werd op 27 Februari 1561 gelegd, in 1564 was het werk denkelijk voltooid, in 1565, eveneens op 27 Februari, greep de plechtige inhuldiging plaats. De kosten bedroegen ongeveer 250.000 gulden, wat thans ongeveer het tiendubbele zou vertegenwoordigen. In 1576 brandde het raadhuis totaal uit, slachtoffer der Spaansche furie; in 1581 was het echter weer hersteld. ☞ Aan die verschillende wederwaardigheden herinnert een opschrift aan den Noordkant „Anno '60 wert dit huys ghemaect, en int 76 het verbrand in het 81 weder op-ghemaect door boumeest met verstant. ☞ Al bleef dus denkelijk het uiterlijke van het gebouw gespaard, de rijke stoffeering waarmede Cornelis de Vriendt het interieur had verrijkt, was reddeloos verloren. Heel sobertjes — men leefde toen in een erg benarden tijd — werd het stadhuis van binnen heringericht. Niets is daarvan overgebleven, behalve misschien een gedeelte der schouw van de voorkamer der raadzaal. Een schitterend renaissancewerk, maar dat eerst sinds 1870 zich hier bevindt, is de schoorsteen uit het hotel de Moeleneere afkomstig en welke nu het kabinet van den burgemeester siert. Zij dagteekent van 1549 en wordt toegeschreven aan den grooten meester der groteske richting, Pieter Coecke. Op de schelp prijken tusschen forsche schraagbeeldjes drie reliefstafereelen uit den

Bijbel, voorstellend: de aanbidding der koperen slang, de Calvarieberg, het offer van Abraham; daaronder het laatste avondmaal. Een andere bezienswaardige schouw — groteske stijl van ongeveer 1600 — met twee mooie caryatiden prijkt in de trouwzaal. Vermelden we verder de beschrijving der plafonds van raadzaal en voorkamer tusschen de jaren 1713 en 1717 uitgevoerd door Jacob de Roore en Balthazar Barbiers. ☞ Tusschen 1880 en 1884 werd het inwendige opgeknapt volgens ontwerp van den stadsbouwmeester Pieter Deus, en wel in dien pronkerige neo-renaissance stijl welke te Antwerpen tijdens het laatste kwartaal der vorige eeuw volop furore maakte. Als kunstwerk heeft deze „restauratie” niet zoo heel veel te beteekenen; alleen op de wandbeschildering dient even te worden gewezen, vooral op die tafereelen welke het werk zijn van den bekenden Antwerpschen schilder Leys. Voor de „grootte Leyszaal” schilderde hij tafereelen uit de Antwerpsche geschiedenis; gemoedelijke tafereelen, aan het huiselijk leven ontleend, sieren de kleine Leyszaal, eigenlijk een reconstructie van de eetzaal uit het woonhuis van den meester. In de trouwzaal vinden we tafereelen van Lagye, welke betrekking hebben op de geschiedenis van het huwelijk. De vijf groote paneelen langs de beide langsijden van de midden-hal werden respectievelijk gemaakt door Piet Verhaart (de scheepvaart), Karel Boom (de handel), Hendrik Houben (de Toonkunst), Edward Dejans (de beeldende kunsten) en Edgard Pharasijn (de letterkunde).

Dr. Ir. STAN LEURS.

DE STICHTING VAN FAIRBANKS.

(Slot).

STIL was het in de kleine hut, waar de twee mannen tegenover elkaar stonden; de eene was vervuld van hevige verontwaardiging, de andere was vastbesloten weerstand te bieden — maar beiden hadden dezelfde harde uitdrukking in de oogen en toetsten als het ware

elkanders kracht. „Blijf hier, ik kom terug,” klonk gebiedend de stem van Sterke Jim, en voordat de Japannees hem tegenhouden kon, was hij de deur uit, had hij den grendel dicht geschoven en het luik voor het raam gesloten — een gekraak van voetstappen in de sneeuw — die verdwenen — de Japannees was met zijn sombere gedachten alleen. Maar niet lang — toen hoorde hij een onheilspellend brommend geluid naderbij komen. Het ging over in een ongearticuleerd geroep, waartusschendoor weldra haastige voetstappen te onderscheiden waren, het lawaai werd heviger, steeds heviger, het klonk als een aanwassende storm, en het bracht dood en verderf aan voor den Japannees, die rustig en met volkomen zelfbeheersching, maar met een harde uitdrukking in de oogen, in de hut stond, voorbereid om zich door den storm te laten overweldigen, — hij wist, dat het verloren spel was, onherroepelijk verloren, er was geen hoop meer. De grendel werd weggeschoven, zoodat het in de hut weerklonk, de deur opengestooten — daar stond Sterke Jim met de heele bevolking van Fairbanks achter zich. — „Jap, kom hier!” Hij gehoorzaamde terstond en ging met vaste schreden naar de deur, recht op de menigte af, die plaats voor hem maakte, totdat hij er midden in was — toen sloot de kring zich — vóór hem en achter hem, links en rechts van hem, rondom hem heen waren harde, onbarmhartig strenge gezichten, hij was een gevangene, en men bewaakte hem, in het licht van de maan glinsterden revolvers. „Naar „De gouden verwachting”, werd er uit honderd monden geroepen, „dat is het grootste huis”, en de menigte stelde zich in beweging, en de Japannees met hen, hij was de eenige, die rustig was, hij was onbewogen en berustend — waartoe al dat lawaai, waartoe al die drukte, die blanken maakten zoo veel leven — dacht de kleurling. In een oogwenk was „De gouden verwachting” veranderd in een gerechtszaal, de rechter werd gekozen, sterke Jim, en een jury aangewezen. Een aanklager was gemakkelijk gevonden, maar een verdediger, neen — dat moest de Japannees

zelf zijn, wie kon zulk een bedrog verdedigen? „Stilte”, — beval sterke Jim, „mijne heeren, hier is de rechter, dat ben ik, en de jury is gezeten, aangeklaagde, treed voor!” Kalm en rustig trad de Japannees naar voren en keek rond in den kring van mannen, die hem omgaven — allen waren het vroegere vrienden, nu waren het zijn bitterste vijanden; er was niemand, die ook maar een bewijs van medelijden had voor den reeds ter dood veroordeelde — hij had zich te buigen voor de jury, hij was in hun macht. „Mijne heeren”, — begon sterke Jim en hij sneed den aanklager het woord af — „hier ziet ge een vroegeren vriend, den man, die naar Dawson gesleed kwam en het gerucht verspreidde, dat er goud gevonden was aan de Tanana-rivier. Dat lokte ons hierheen, het was een moeilijke tocht, maar daaraan zijn wij gewend en wij verdroegen dat graag, het goud wenkte. Wij kwamen hier en vonden het land goed, wij stichtten deze stad en wijdden die in, hier in dit huis. Wij kochten de etenswaren van den Japannees en betaalden hem goed, wij stelden vertrouwen in hem, en ofschoon hij nooit het woord „goud” genoemd heeft, wist hij toch, dat het dat was, dat ons hier vast hield en aan deze plaats bond. Wij meenden, dat hij goud gevonden had — maar waar — daarvan hadden wij geen denkbeeld. Toen ontdekte ik, dat zijn naam niet in mijn boeken voorkwam, en dat het heele land in bezit genomen was door jou, door jou en door jou”, — en hij wees naar verschillende mannen in den kring, „ik vond alle namen, den naam van ieder van ons, alleen dien van hem niet. Hij heeft geen grond in bezit ge-

nomen, hij heeft geen goud gezocht als een eerlijk goudgraver, hij heeft ons allen voor den gek gehouden, een goudmijn heeft hij — dat is zeker, maar waar denken jullie dat hij het goud vandaan haalde? — Mijne heeren, zal ik het zeggen? — uit onze zakken! Ik vroeg hem: Waar heb jij gegraven? Hij antwoordde: „Dwaas, die je bent, ik heb jou en alle anderen met je voor den gek gehouden!” — Mijne heeren, terwijl hij ons de hand gaf, en wij die als een eerlijke vriendenhand aannamen, — heeft hij zich inwendig van pret verneukeld — die dwazen, ik heb ze allen voor den gek gehouden!” „Aangeklaagde!” — hij wendde zich tot den Japannees, die kalm en onverschillig de lange tirade had aangehoord — „voor mij heb je bekend, doe het nu nogmaals hier in het openbaar, zoodat je op eerlijke wijze veroordeeld kunt worden. Jap, wat zeg je nu?” „Ja, jij goed spreken” — klonk het luid en duidelijk, terwijl de heele vergadering stond te luisteren — „jij goed spreken, ja, ik jullie voor den gek gehouden heb, ik blanken er in laten loopen, jullie allemaal naar de hel voor mijn part!” Er barstte een orkaan los, zij brulden en schreeuwden, stampden op den grond en haalden hun revolvers voor den dag, zij balden in machteloze woede hun vuisten en riepen nog luider, zij eischten den dood van den bedrieger, den dood van den Japannees, den dood van hun vroegeren vriend — maar nog luider klonk de stem van Sterke Jim: „Gentlemen, gentlemen, stilte, laat hem op christelijke wijze veroordeeld worden!” De storm bedaarde. „Heb je iets tot je verdediging in te brengen” — vroeg sterke Jim — „zeg het dan nu, voordat de jury zich terugtrekt”. Maar de Japannees zweeg; hij schudde het hoofd, hij stond als een standbeeld tusschen de oproerige mannen — „ja toch, ik slechts één ding zeggen, jullie naar de hel voor mijn part!” Weer barstte de woede los, men schreeuwde door elkaar: „Schiet hem dood, hang hem op, verbrand hem, maak het kort met hem!” — En het duurde geruimen tijd, voordat sterke Jim boven het lawaai uit schreeuwen kon. „Hij heeft bekend, gentlemen van de

HET STADHUIS TE ANTWERPEN.

jury, pleegt overleg en brengt unaniem uw stem uit!” De jury bleef zitten, ze fluisterden met elkaar, toen stond de voorzitter op, en sterke Jim maande tot stilte aan door een slag met den greep van zijn revolver — allen zwegen, men wist wat er komen ging, de beslissing, de uitspraak — schuldig! „Aangeklaagde — de jury heeft je schuldig verklaard, en ik spreek in naam van ons land je vonnis uit. Je zult sterven — maar hoe, dat laat de rechtbank aan de beslissing over van de bedrogenen”. Er was een oogenblik van stilte, het eerste vonnis in Fairbanks was gevallen, nu moest het uitgevoerd worden — maar hoe? Vijfhonderd stemmen riepen door elkaar, ze waren niet te overstemmen, en midden in die zee van woede stond de Japannees kalm en zwijgend, alsof het hem in het geheel niet aanging. Boven het lawaai uit hoorde men echter een gelach, waarin woede natrilde, het werd luider en luider, een man sprong boven op een tafel. Stilte, laat ons naar hem luisteren. „Kameraden”, riep hij boven de menigte uit, „hij is ter dood veroordeeld” — en met zijn vinger wees hij naar den Japannees, die daar zo rustig stond — „kameraden, wij hebben het recht gekregen uit te maken op welke wijze hij sterven zal. Kameraden, doodschieten zou het gemakkelijkst zijn, dat kan ik doen — nu op dit oogenblik” — en hij revolver ver weg — „maar”, en hij slingerde de we hem kunnen ophangen, maar — hij heeft te veel misdaan, dat is een te gemakkelijke dood. Kameraden! — luistert, wat zegt ge hiervan: laat hem in den grond graven op de plek,

die wij aanwijzen, laat hem graven tot op de vaste steenlaag van de aarde, vindt hij goud, dan zijn wij niet voor den gek gehouden, en dan kan hij vrijuit gaan, maar vindt hij geen goud, dan komt hij nooit meer boven. Er is grond genoeg in Alaska, laat hem dan levend begraven worden in den grond, waarheen hij ons gelokt heeft!" Er ging een rilling door de vergadering. Het waren allen harde mannen, maar die straf was hun toch bijna te hard. Maar, — een plotseling voorstel, dat men niet voorzien heeft, heeft altijd kans om aangenomen te worden, alleen al, omdat men er door overrompeld wordt. „Ja, ja”, werd er van alle kanten geroepen, „laat hem zijn eigen graf graven, en laat hem dat hier doen, daar, waar hij nu staat, op diezelfde plek van den vloer van „De gouden verwachting!” De rechtszitting werd opgeheven, het vonnis was uitgesproken, en de wijze van ter dood brengen bepaald. „De gouden verwachting” was donker en verlaten, maar in den vroegeren tempel der vreugde liep de Japannees rusteloos heen en weer. Er was dus nog hoop, overal in Alaska zat goud, er kon nog iets gevonden worden, nog was alles niet verloren. Den volgenden morgen brak men den vloer op in „De gouden verwachting”, en de planken, die men indertijd met zooveel moeite verkregen had, werden tot brandhout gehakt. Een groot vuur werd er van gemaakt, en de rook zocht een uitweg door de open ramen; maar toen dat uitgebrand was, begon de Japannees den ontdooiden grond af te graven, terwijl de toeschouwers er vol belangstelling om heen stonden of al rookend tegen den muur leunden en met blikken vol haat naar hem keken. Overdag werkte hij met houweel en spade — men gunde hem geen tijd om te eten, maar 's avonds, als hij niet meer werken kon, liep hij in zijn gevangenis op en neer, verteerd van onrust. Onder het werken, als de vele oogen op hem gericht waren, hield hij zich groot, hij wilde niet, dat zijn beulen zijn angst voor den vreeselijken dood, die hem te wachten stond, zouden zien. Maar als hij alleen was, als het donker was en hij niets hoorde dan de gedempte voetstappen van de wacht voor het huis, dangaf hij zich over aan zijn gedachten over de toekomst. Maar het was alleen de naaste toekomst, waarmee hij zich bezig hield, de allernaaste zelfs, want niet alleen, dat zijn lichaam in gevangenschap was — zijn geest en gedachten werden ook gevangen gehouden, zij konden niet boven den muur uit komen, waartegen ze stuitten — aan de andere zijde van de schacht. Neen, zij waren aan de aarde vastgeklonken, hij kon slechts denken aan het groote, gapende gat daarginds in den eenen hoek van het huis, zijn eenige gedachten was hoe diep hij al gegraven had en hoe diep hij nog te graven had — ja, en dan kon hij zich, nog bezighouden met de gedachte, hoe hij te moede zou zijn, als die vele mannen, die hem haatten, aarde op hem begonnen te werpen. Zou hij zich dan kunnen beheerschen — gedurende dat kleine oogenblik, dat het noodig was zich te beheerschen, zou hij dan een schreeuw in kunnen houden, als de aarde op hem begon te vallen? Hij gunde hun den triomf niet hem bang te zien. Maar hij rilde bij de gedachte aan de vochtige klamme aarde, die om hem heen zou neerkomen en zich vastleggen om zijn lichaam, hooger en hooger, totdat —! En hij leed hoe langer hoe meer — wel was er hoop, er kon

goud gevonden worden — maar toch — het was moeilijk hoop te blijven hebben. Het meest leed hij echter bij de gedachte aan zijn eigen domheid, die hem in de ellende gebracht had. Dag aan dag groef de zwijgende werker aan zijn eigen graf, met den dag kwam hij dieper, hij kwam door de bevroren laag heen op den weeken grond, die niet ontdooid behoefde te worden, dat ging vlugger, en steeds groeide de aardhoop aan den rand van de schacht aan, de hoop aarde, die men op hem neer zou werpen, als hij de steenlaag bereikte — zonder goud te vinden. Zwijgend zwoegde hij voort — hij groef dieper en dieper, maar er kwam geen woord over zijn lippen. Hij werkte stil en zwijgend zooals hij altijd gedaan had — hij liet ze maar praten, die anderen, die hem van bovenaf gadesloegen, wat kon het hem schelen, hij werkte om van de onzekerheid verlost te worden, om tot een eind te komen — ten goede of ten kwade. Nu kon hij niet ver meer van de vaste steenlaag af zijn, en de bevolking van Fairbanks stelde zich op om zijn schacht — of zijn graf, zij wilde er bij zijn

en het oogenblik meemaken, waarin hij op de steenen zou stooten, die niet bloot gelegen hadden sinds den oertijd, zij wilde ter plaatse zijn, als de laatste emmer aarde opgehaald werd om in de goudgraverspan uitgewassen te worden. Nu werd er niet meer gesproken, de spanning was te groot, men luisterde naar de zware ademhaling van den zwoegenden werker daar beneden, diep onder de oppervlakte der aarde, men hoorde hoe zijn spade in den weeken bodem gestoken werd en voelde hoe hij aan het touw trok, als de emmer vol was — volgens degenen, die het weten konden, had hij nog slechts een paar voet diepte te graven. Een emmer aarde werd opgeheschen en op den grooten hoop leeg geworpen — zoodat allen het zien konden, er was zand in, niet veel, een handvol misschien, maar dat was een goed teeken. De spanning nam toe, werd bijna onhoudbaar, nog een emmer kwam er naar boven, die bevatte nog meer zand, en zwijgend, met gespannen gezichten, bogen de dichtstbijstaanden zich over de schacht heen. In de diepte onder hen konden zij bij het flikkerend licht van een lamp den Japannees, tot het middel naakt, zien staan spitten. Een scherp, schrapend geluid steeg op

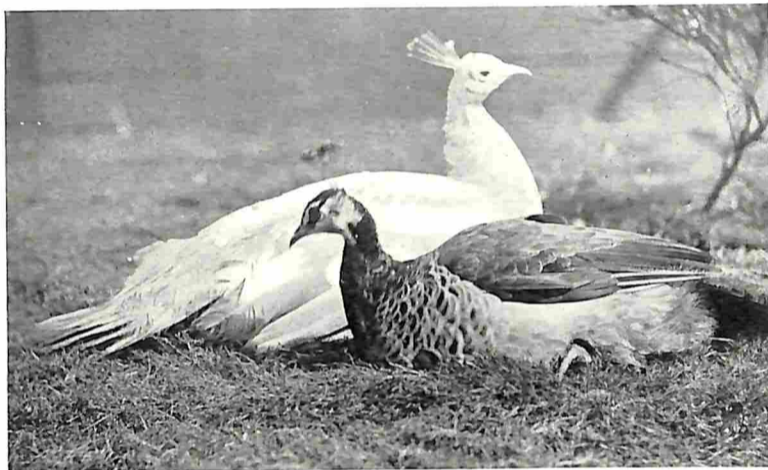
HET STADHUIS TE ANTWERPEN.
DE MIDDENHAL.

uit de schacht. Het bracht de menschen in trilling — de spade was op de steenlaag gestooten, nu zou men het weten, nu, binnen enkele minuten, zou het beslist zijn of men het meest barbaarsche vonnis ten uitvoer zou brengen, dat ooit in Alaska was uitgesproken, dan wel of men goud had gevonden op de plaats, die zij allen met zoo hooggespannen verwachtingen betreden hadden! Een tiental mannen stond met de spade in de hand gereed om het gat dicht te werpen — maar één, de beste goudwasscher in het land, zat met zijn pan op zijn knieën en een scheepsemmer water naast zich. Een ruk aan het touw, een korte, zenuwachtige ruk, en men haalde den emmer op, den laatsten. Het ging langzaam en met kalmte; het was alsof men zich niet wilde haasten en de beslissing zoo lang mogelijk wilde uitstellen, er stond ook zooveel op het spel voor al die menschen, die misschien den besten tijd van het jaar nutteloos hadden moeten laten voorbijgaan door de schuld van dien bedrieger daarginds onder den grond. Maar eindelijk was de emmer boven, en de inhoud werd in de pan geworpen. Degenen,

die de meeste ervaring hadden, spitsten het oor bij den zwakken metaalklank, die hoorbaar werd, toen het zand op het ijzer neerkwam — wat, wat was dat? — bedrogen hun ooren hen niet? In een oogwenk stonden zij naast den goudwasscher, maar beneden in de schacht, in de diepte, ging de Japannees er bij zitten, zijn taak was afgedaan, hij liet het bovenlijf vooroverzakken, legde zijn spade neer, en zijn naakte rug glom in het flakkerende licht. ☒ Boven, op de aarde, was het stil als in het diepe graf, en het geluid van een aardkluit, die naar beneden viel en op den rug van den Japannees neer kwam, was duidelijk hoorbaar. — Men lette er echter niet op, zwijgend en in gespannen aandacht stonden zij om den goudwasscher heen, zij zagen hem water in de pan gieten, op het zand en de aarde, zagen hem dit aanmengen tot een dikke brei en zagen hoe hij de pan met snelle, zenuwachtige bewegingen heen en weer begon te schudden. ☒ Een seconde hield hij op, er was dadelijk iemand bij de hand met meer water. De brei werd dunner, nu begon hij met de laatste behandeling, water en aarde en zand werd over den rand van de pan er uit geworpen. Er werd nog meer water in gedaan, nog eens geschud en water en aarde en zand werd er uitgeworpen — het laatste; één man kende het resultaat, namelijk de goudwasscher, maar hij zei niets, hij zat heel stil in het modderige water te staren. Toen haalde hij diep adem, ging recht op zitten, keek nog eens in de pan en reikte die over aan den man, die het dichtst bij hem stond. ☒ Die staarde er ook op, niet langer dan een seconde, toen zette hij de pan neer, hief het hoofd op en keek met een langen, veelzeggenden blik naar de verzamelde menigte. ☒ Toen boog hij zich weer neer en stak zijn beide handen in de pan. „Ziet hier, kameraden” — en hij hief zijn toegeknepen vuisten hoog boven zijn hoofd, er liep water af op zijn bloote, gespierde armen, water en modder — toen opende hij zijn handen, en allen stonden als vastgenageld en konden geen woord uitbrengen: er viel goud op hem neer, op zijn haar en baard en breede schouders, op zijn kleeren rolde het af — goud, glanzend, zuiver goud, in den vorm van stof en van korrels! ☒ Het duurde verscheiden minuten, voordat de mannen iets konden zeggen — maar toen barstte het plotseling los. Er was een jubel in hun stemmen, er was een jubel in hun woorden, en degenen, die buiten „De gouden verwachting” stonden, stemden mee in, maar diep in den grond boog de Japannees zich voorover, zijn spieren waren gespannen, het vonnis was op het punt voltrokken te worden! Na het eerste jubelend groep kwam er stilte — men keek elkaar aan — toen weerklonk er een veelstemmig: „Jap, kom naar boven!” ☒ Hij bewoog zich daar beneden onder den grond, hij richtte zich op om te luisteren. Ja inderdaad, het geroep werd herhaald: „Jap, kom naar boven!” — en langzaam klonk hij de ladder op, zijn hoofd kwam te voorschijn, het zweet liep bij hem neer, zijn rug glom er van, en hij moest zijn oogen dichtknijpen voor het sterke daglicht — dat hij niet gedacht had ooit weer te zullen zien. En wat was dat? — Daar stond een man met de armen hoog opgeheven, er lag goud in zijn haar, in zijn baard en op zijn breede schouders, er rolden kleine stukjes goud op zijn kleeren af — de zon scheen op hem door de open deur, scheen op ontelbare kleine en grootere gouddeelen — zij scheen op een echt Alaska-symbool — een verwerden goudgraver, bestrooid met het edele metaal. ☒ Geen woord werd er gesproken. De Japannees zat daar en wreef zijn rug op de plaats waar de kluit aarde neergekomen was, toen echter richtte hij zich op, rekte en strekte zich uit en ging met veerkrachtigen tred in de richting van de deur; men wierp hem een buis om, en de mannen stonden als een muur aan weerszijden, hij nam zijn weg over de hoopen aarde, ging de deur uit naar de rivier en de „Youkon's Roem” — niemand heeft hem ooit weer gezien. ☒ ☒ Dit is zes jaar geleden, en Fairbanks' roem is reeds lang gevestigd. Het is de beste goudbedding van Alaska, en nu staat er een

moderne stad. De vreemdeling, die er door trekt, staat verbaasd, — er zijn groote winkels, waar men alles koopen kan wat een goudgraver noodig heeft; er zijn winkels, waar men de nieuwste modellen van dameskleeren ziet, er zijn restaurants — niet meer houten gebouwd en van boven tot voorbij, nu zijn ze van steen gebouwd en van boven tot onder verguld. Er is een rolschaatsenbaan, waar een derde gedeelte van de tienduizend inwoners van Fairbanks zich vermaken kan zonder dat zij elkaar hinderen, er zijn groote banken en goudsmidwinkels, waar het in de uitstalling van goud en edelsteenen schittert, er zijn hotels, drie à vier verdiepingen hoog, er is alles wat tot een moderne stad behoort, er zijn werkplaatsen machinefabrieken en een spoorlijn naar de verafliggende districten van Fairbanks. Er is telefoon, en telegrafische verbinding van de stad met New-York en in zooverre dus ook met de geheele wereld, en 's avonds, als het dagwerk afgedaan is, wordt het electrisch licht door heldere spiegelglazen ruiten uitgestraald. ☒ En binnen in de huizen schijnt het op heeren in gekleede jassen, die in de fijnste club van de stad feestelijk bijeen zijn. Daar komen de honoratiores bij elkaar, en terwijl champagne van 35 dollar de flesch in fijn geslepen glazen schuimt, vertelt men wonderlijke verhalen uit lang vervlogen tijden — van den tijd, toen Fairbanks nog niet bestond, — en men prijst de stad, die in zes jaar tijds zoo groot en machtig is geworden, dat niet alleen de inwoners, maar allen, die haar zien, haar den naam geven waaronder zij in geheel Alaska bekend is — het Parijs van Alaska.

Uit het Deensch van E. J. NAR MIKKELSEN.

WITTE EN BONTE PAUW.

PAUWEN

DE pauwen, die we als de allergrootste hoendervogels kunnen beschouwen, onderscheiden zich van alle hare verwanten door hare zeer verlengde, den staart ver vooruitstekende bovenstaartdekveeren, die de zoogenaamde sleep uitmaken van den haan en door dezen kunnen worden opgericht en waaivormig uitgespreid. De eigenlijke staart bestaat slecht uit achttien veeren. Van de korte, afgeronde wieken is de zesde vleugelpen de langste. De sporen zijn bij den haan sterk ontwikkeld. Het gevederte onderscheidt zich door eene groote volheid, schoonheid en een fraaijen metaalglans. Vooral bij den haan vertoont het door de prachtige, groote oogvlekken aan de spitsen der staartveeren eene opvallende pracht. Zoowel de haan als de hen draagt op den kop een kroon van veertjes, die echter bij de hen kleiner en donkerder van kleur is. ☒ De groote Fransche schrijver Buffon laat zich als volgt over den pauw uit. „Een licht en beweegbaar vederbosje, in de meest schitterende kleuren prijkkende, siert z'n kop en verheft er zich boven, zonder dien evenwel te overladen. Zijn onvergelykbaar fraai gevederte schijnt alles in zich te vereenigen, wat ons oog kan streelen in de zachte en frissche kleuren der schoonste bloemen, wat ze in het geflonker der edelgesteenten verblindt, wat ze met bewondering vervult in den majestueusen glans van den regenboog. De natuur heeft niet alleen in het gevederte van den pauw alle kleuren van hemel en aarde bijeengebracht, maar ze heeft ze zoo dooreen gemengd, zoo uitgezocht, zoo getint en door haar bewonderenswaardig penseel zoo ineen gesmolten, dat zij er een schilderstuk van heeft gemaakt, dat door zijn mengeling met somberder tinten en zijne onderlinge tegenstelling er zulk een nieuwen luister en zulke heerlijke lichteffecten aan geeft, dat onze kunst ze niet kan nabootsen, noch beschrijven.” ☒ De meest bekende pauwen-soorten bewonen de bosschen en plantages van Indië. In kleine of groote troepen bij elkaar levend, komen ze in de morgenuren en ook tegen den avond op open plekken in het bosch, in weilanden en op bouwakkers, om daar hun voedsel, bestaande uit diverse zaden, knollen, bessen en andere plantaardigen kost, maar ook wel uit insecten, hagedissen en dergelijke dierlijke voedingsstoffen te zoeken. ☒ In

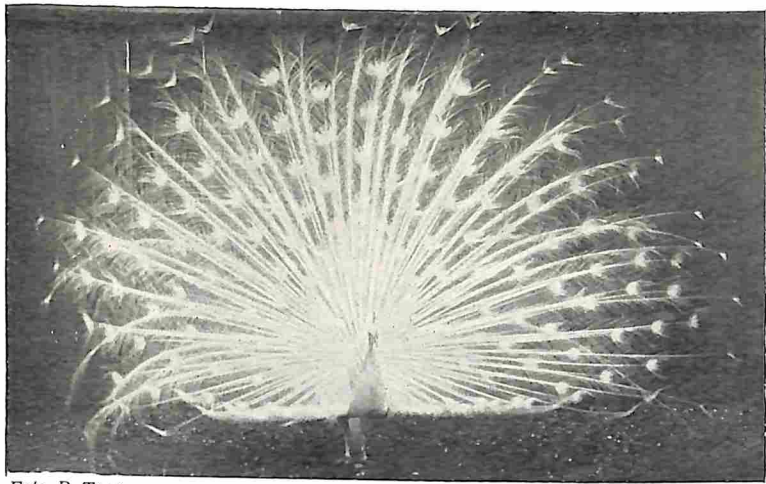

Foto R. Tepe.

PRONKENDE WITTE PAUW.

Augustus of September verliest de haan z'n grootste sieraad, maar in Maart, in den paartijd, verschijnt hij weer voor de hennen in al z'n pracht. ☼ Het nest wordt in lage planten of in 't gras zonder veel zorg in orde gebracht en daarin worden 4 tot 12 hardschalige, glanzende, okergeelachtige of licht chocolade-kleurige eieren gelegd, waaruit na eene broed-tijd van vier weken de jonge pauwtjes te voorschijn komen, die langen tijd door de moeder worden geleid en beschermd. ☼ Als pauwen willen roesten, vliegen ze heel graag in boomen wat ze ook doen, als ze vervolgd worden. Ze loopen snel maar vliegen log en nooit ver of hoog. ☼ Als men ze voldoende ruimte geeft, zullen ze in een hoender- of dierenpark en ook in particuliere inrichtingen goed gedijen en zal men er veel genoeg van kunnen beleven, als ze ten minste niet al te hard schreeuwen, want het schreeuwen van een pauw is verre van aangenaam. Vandáár dat men in Italië spreekwoordelijk van den pauw zegt, dat hij de veeren van een engel, de stem van een duivel en de gang van een dief heeft. ☼ De gewone Pauw (*Pavo cristatus*) onderscheidt zich vooral door z'n fraaien lichaamsbouw en door de pracht van z'n veeren. Hij is overal bekend, zoodat eene nadere beschrijving van z'n vederkleed overbodig geacht mag worden. De Zwartleugelpauw (*Pavo cristatus nigripennis*) onderscheidt zich van den gewonen pauw door zwarte, glanzend blauwgroen gezoomde schouder- en vleugeldekveeren. De hen is lichter dan de stamvorm, grijs en wit gevlekt. Na zijne invoering in Engeland werd hij door den Engelschen ornitholoog Slaker in het jaar 1860 als een bijzondere soort beschreven. Vermoedelijk is hij afkomstig uit Cochinchina. In Engeland wordt hij echter voor eene daar toevallig ontstane plaatselijke soort gehouden, eene kleurenwijziging van den gewonen pauw, die echter als constant beschouwd mag worden en in den regel ook raszuiver voortteelt. ☼ De bonte of gevlekte Pauw (*Pavo cristatus varius*) draagt een bont, met wit gevlekt vederkleed. De teekening er van is naar gelang het meerdere of mindere wit nog al verschillend. Het meest waardevol zijn die pauwen van deze soort, waarvan het wit regelmatig verdeeld is en de kop diepblauw voor den dag komt. Zeer zeker is hij eene prachtverschijning in de pauwenwereld. ☼ De witte Pauw (*Pavo cristatus albus*) is eene variëteit, die juist door zijn eenvoudig wit vederkleed den rang betwist aan de kleurenrijke stamsoort, en door de meeste liefhebbers voor mooier en waardevoller gehouden wordt. In een groen bebladerd park met fraaie, bebloemde gazons zal hij zeer zeker op zijn plaats zijn en een groot sieraad genoemd mogen worden. Z'n veeren zijn teer wit en de oogvlekken op de staartdekveeren steken in een krachtigen tint

en met een heerlijken glans af bij het matte wit der omgeving. Bek en pooten zijn roodachtig. De jongen zien in het donskleed aanvankelijk geelwit. Reeds spoedig dragen ze echter het kleed der ouden. ☼ Reeds koning Salomo (1020—980 v. Chr.) ontving door zijne en ook door Phenicische schepen, behalve goud en ivoor, ook apen en pauwen uit Ophir, in Indië, en op gelijke wijze zal deze fraaie vogel ook wel in andere deelen van het Middellandsche Zeegebied, dus ook in Griekenland gekomen zijn. In ieder geval werd hij in het jaar 429 v. Chr. in Athene levend aangetroffen, al was het dan ook alleen maar bij den gefortuneerden vogelfokker Damos, tot wien van wijd en zijd alle liefhebbers kwamen, om deze zeldzaamheid te bewonderen. Vandaar uit werd hij toen ook naar Rome overgebracht, want de redenaar Hortensius (114—50 v. Chr.) richtte reeds een gastmaal met gebraden pauwen aan en dit voorbeeld vond zulk eene groote navolging, dat er om aan de navraag te kunnen voldoen, fokkerijen van pauwen op groote schaal werden opgericht. Maar daarmee was de fraaie vogel in z'n aanzien achteruit gegaan. Nu diende hij als tafelvegetel. Zijne tong en zijne hersens golden als de meest begeerde lekkerbeetjes en z'n staart werd als vliegen-waaier aan de tafels der gefortuneerden benut. ☼ Van Rome uit verbreidde zich de pauw over Duitschland, Engeland en Nederland, maar tot vóór 300 à 400 jaren behoorde hij toch nog tot de zeldzaamheden. ☼ Karel de Groote had bepaald, dat op zijne landgoederen, behalve ander nuttig pluimvee, ook pauwen, fazanten enz. gehouden moesten worden en daarin werd hij opgevolgd door de groote grondeigenaars en

landgoederen-bezitters in Engeland en Duitschland. ☼ Pauwen-hoeden waren eene veel gebruikte hoofdbedekking van hen, maar ook op andere wijze werden pauwenveeren als sieraad aangewend en bij voorname maaltijden mocht een gebraden en met z'n eigen vederkleed versierde pauw niet ontbreken. Fransche ridders gingen zelfs zoover, op een gebraden pauw geloften af te leggen. ☼ Van al die gebruiken werd in de 16de eeuw niet meer vernomen en de pauw werd weer, wat hij oorspronkelijk geweest was, een fraaie siervogel, die nog heden ten dage iedere hoeve, ieder park tot een waar sieraad strekt. ☼ Levert een pauw, zooals wij hem meestal gewoon zijn te zien, een fraaien aanblik op, nog een veel

EEN PAUW, ZIJN GROOTSTE SIERAAD BIJNA GEHEEL MISSENDE.

fraaiere indruk maakt hij op ons, als hij pronkt en zich daarmee in al z'n schoonheid laat zien. Vooral in den paartijd kan men dat pronken dikwijls waarnemen. De sleep loodrecht opgeheven en waaivormig uitgespreid, kop en hals trotsch teruggebogen, begeeft hij zich, telkens met de wicken schokkend, die hij sidderend op en neer beweegt, deftig en gratieus naar de hennen, zich nu eens naar deze, dan weer naar gene zijde wendend. De in al z'n doen en laten zichtbare drang naar ijdelheid zal men hem bij gevolg gaarne vergeven. Jam-

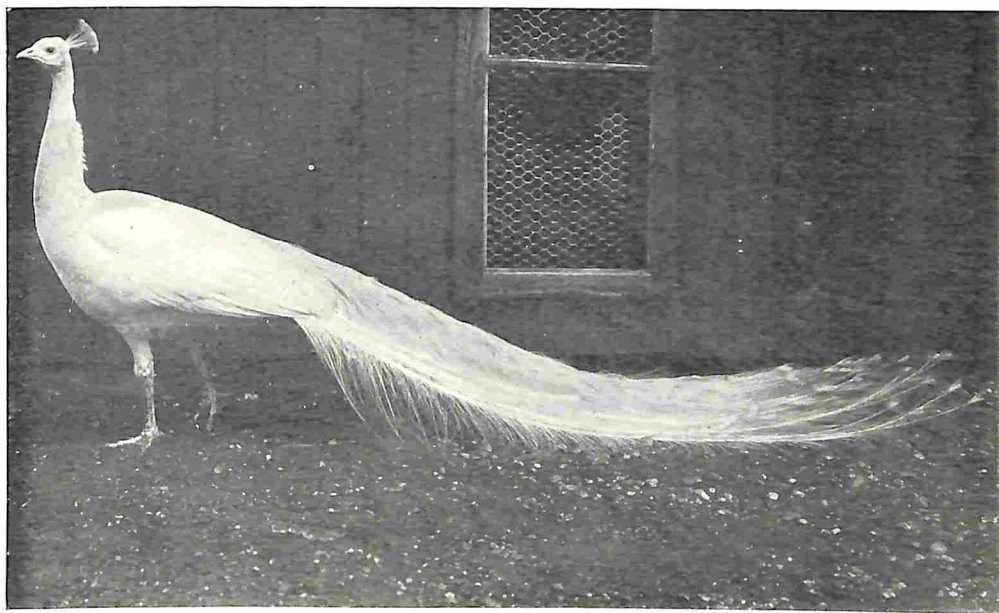

Foto R. Tepe.

WITTE PAUW.

mer dat hij zich dikwijls tegenover ander pluimvee heerschtuchtig en soms zeer onverdragelijk gedraagt door zonder noodzaak er gevoelig naar te pikken en het zelfs te mishandelen. Ook in tuinen laat hij dikwijls sporen van z'n verlangen naar groen voer achter en moeten we hem door z'n akelig geschreeuw dikwijls verwenschen. Tot zijne aanbeveling strekt echter, nog afgezien van z'n veerenpracht, dat hij buitengewoon tam kan worden en tegenover zijn verpleger groote afhankelijkheid betoont, dat hij, wat z'n dagelijksch voedsel betreft, zeer bescheiden en gemakkelijk te bevredigen is, dat hij voorts, omdat hij aan ons klimaat geheel gewend is, de invloed van het weer goed kan verdragen en zonder schade de winternachten in het vrije veld kan doorbrngen.

☞ Het gebruid van een jongen pauw is ook geenszins te versmaden want het smaakt haast even zoo goed, als dat van fazanten of kalkoenen. Eieren worden door de hennen te weinig gelegd, om er een handelsartikel van te kunnen maken. In 't voorjaar leggen de hennen (gewoonlijk om den anderen dag één) 5 of 6 eieren en neemt men deze weg, dan leggen ze er 12 tot 15, soms zelfs nog meer. Ten slotte zij hier nog vermeld dat pauwen-veeren nog steeds een meer of minder begeerd handelsartikel uitmaken. ☞ Onlangs bezochten wij het Dierenpark van den heer J. Burgers te 's-Heerenberg, waar wij een aantal pauwenfoto's hebben kunnen opnemen en waar wij intens hebben genoten van de wondere pracht, die het pronken der daar aanwezige pauwen, vooral die der witte variëteit, deed ontstaan. R. TEPE.

De voormalige Latijnsche school te Leiden.

IN 1599 hadden Heeren Regeerders der Sleutelstad goed gevonden, op een ledig erf, tot voor kort standplaats van de wegens bouwvalligheid afgebroken Vier-schaar van Rijnland, een nieuwe „groote of Latijnsche Schoole" te bouwen, niet verre van de oude school, waarvan het jaar van stichting niet bekend schijnt te zijn. Dit nog bestaande gebouw heeft een hoogen trapgevel, met wel zeven trappen; ofschoon maskers zijn voornaamste versierselen zijn, maakt de baksteenengevel met zijn bergsteenen banden en blokken toch een rijken indruk, waartoe ook de band van metselmozaiek tusschen grond- en eerste verdieping niet weinig bijdraagt. Bijzonder mooi is de bergsteenen poort te rechter zijde, in een verbreding van den gevel; in haar fronton is Leiden's wapenschild aangebracht, en daaronder leest men: PIETATI, LINGVIS, ET ARTIBVS LIBERAL'IS.—S. P. Q. LVGDVNENSIS RESTAV. C. AN. MD. DC (Ten behoeve van godsvrucht, talen en fraaie kunsten door Regeering en Volk van Leiden herbouwd in het jaar van Christus 1600). ☞ In 1838 werd de Latijnsche school tot Gymnasium hervormd. Allengs voor deze bestemming te klein en ongeschikt wordend, daalde het gebouw, nadat het nieuwe Gymnasium aan de Doezastraat was gereed gekomen, af tot den rang van niet zeer aanzienlijk particulier huis. Maar zijn gevel en poort spreken nog steeds van zijn oude bestemming en van den smaak zijns bouwmeesters.

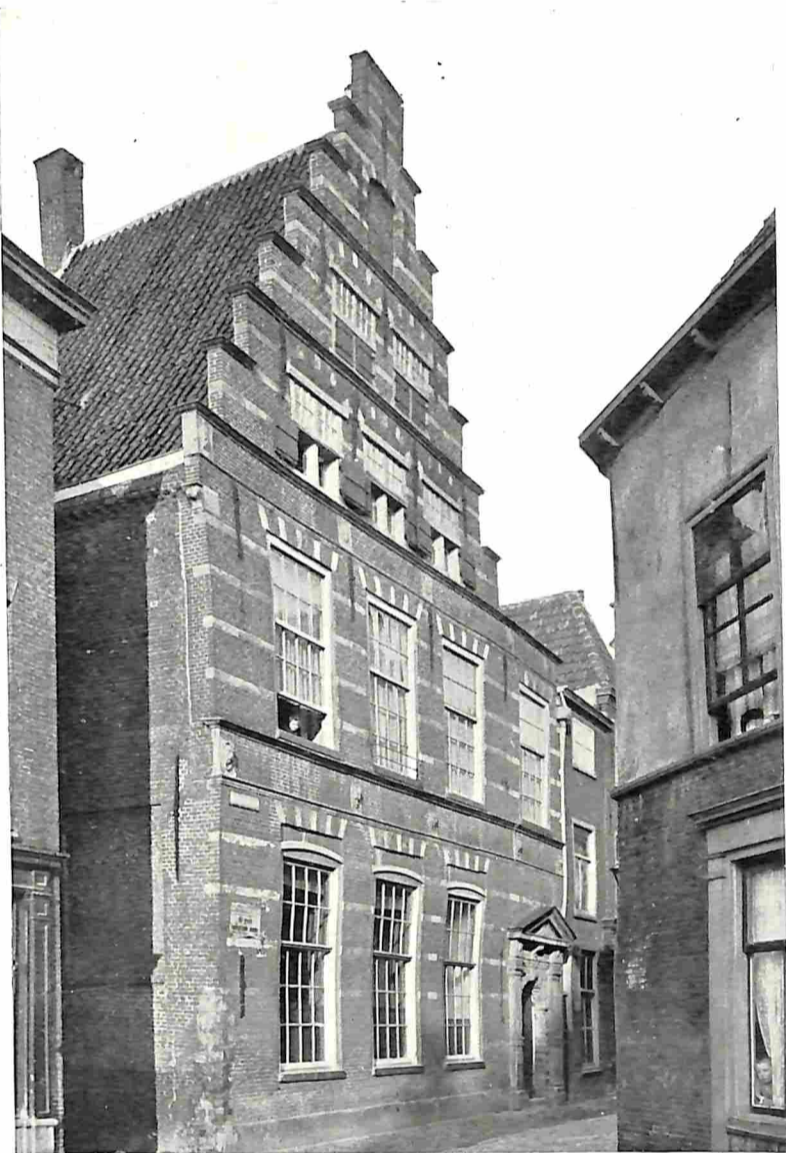

Foto C. Steenberg.

DE VOORMALIGE LATIJNSCHE SCHOOL TE LEIDEN.

BUITENLANDERS OVER HOLLAND'S NATUURSCHOON.

.... Wij naderen Dordrecht.... Van alle kanten draaien de molens; de mooie molens zijn als 't ware torens van steen, onderbroken door een balcon boven hetwelk de roode wieken zich bewegen, te midden van weilanden overdekt met klavers en madeliefjes. Het blonde licht verzilvert de wilgen en doet de zwarte vlekken der vaarsen trillen. Aan 't einde van den horizon ziet men niet-scherp-omlijnde groepen van boomen en statig hoog opgroeiende populieren, hier en daar afgewisseld door spitse kerktorens.... ☞ ..Wij hadden het voorrecht in verschillende seizoenen de omstreken van Dordrecht te bezien. De lente heeft ons evenzeer bekoord als de zomer. De toonladder van het groen van de zilverachtige haver af tot het sombere groen der granen, het tintelende der gouden bremstruiken; de scheuten der boomen, die in rijen het landschap doorsnijden, laten in ons oog het beeld na van eene uitmuntende waterverfteekening. ☞ „En maar al door strekken de polders zich uit met hunne weiden glanzend van witte klaver en de talrijke kanalen door het zonlicht blauwachtig getint. Hier en daar eenige houten brugjes, verderop steenen beeren, die den dienst doen van schutssluisen in de beken, waarvan de oevers begroeid zijn met hoog riet en biezen. De molens, gedekt met riet, zwaaien de groen en rood gekleurde wieken; het is bij honderden, dat men hunne wonderen ziet bewegen en de lucht doorklieven. Don Quichotte zou in dit woelige land heel wat te doen hebben gehad.

VICTOR DE SWARTE.

Au pays de Rembrandt & de Frans Hals.

Coups de crayon sur un cavuet de voyage.

Lille 1898.

☞ de groene zoom, die tot in verre verte zich uitstrekt, heeft iets in zich dat zacht aandoet en den geest doet uitrusten. In tegenwoordigheid van deze bestendig horizontale lijn gevoelt men geene behoefte tot denken, noch kracht tot handelen; een eigenaardig gevoel overmeestert U; eene soort van algemeene kalmte komt over U. Men laat zich ondanks zich zelve komen onder de bekoring van een vreemden droom, zoo zacht, zoo kalm, dat het wel lijkt of men wegwijnt; men begrijpt, dat een ras, hetwelk door eeuwen heen een dergelijk schouwspel onder de oogen had, hevigheid en onstuimigheid laat varen, om zich over te geven aan de aantrekkelijkheid van wel overlegde kalmte.... ☞ Welk eene vreugde voor den artiest dit wonderbaarlijk koloriet der natuur. En hoe wordt men ervan overtuigd, na het bezien van dergelijke tafereelen, dat Holland zulke groote koloristen heeft voortgebracht.... ☞ Hoorn is overigens eene der mooiste en zeldzaamste steden, die men zich denken kan. Zij is geheel antiek; alle huizen zijn oud en coquet, verrijkt met aantrekkelijk beeldhouwwerk en geestige bas-reliefs.

M. HENRY HAVARD.

La Hollande pittoresque. Voyage aux villes mortes du Zuiderzée

Paris, Plox en Cie 1874.

VAN MENSCHEN EN DIEREN

17) door G. D. ROBERTS.

DE eland stapte naar den oever, waadde tot zijn buik in het water en begon met luidruchtig geplas de waterlelies bij hun taaie wortels uit den grond te rukken. Het meer was niet heel diep en hij was zoo ver van het strand verwijderd, dat de luipaard hem niet goed kon gadeslaan. Door onbedwingbare nieuwsgierigheid gedreven, klom hij uit zijn boom, sloop naar den waterkant en hurkte daar spiedend neer. ☞ Even later bemerkte de eland de gevlekte, lenige gestalte op den oever; dadelijk hield hij op met lelies uitrukken en keek van zijn kant den indringer trots aan. Hoe langer hij keek, hoe minder hem het voorkomen van den vreemdeling scheen te bevallen. Eerst gaf hij uiting aan zijn ontevredenheid door luid en onmiskenbaar te brullen; toen plaste hij log landwaarts om zijn betuiging, dat het voorkomen van den indringer hem niet beviel, meer kracht bij te zetten. De eerste oogenblikken leek het alsof de luipaard van plan was niet te wijken en alsof hij dadelijk den strijd met zijn geweldigen tegenstander wou aanbinden; toen bedacht hij zich en trok zich langzaam op den oever terug. De eland, op wien noch zijn waardig optreden, noch de gevaarlijke macht welke uit zijn heele voorkomen sprak, den minsten indruk maakte, rende het strand op, stormde druipnat op hem aan. ☞ Luid brommend keerde de luipaard zich om en maakte zich tot den sprong gereed. Tot zijn verbazing rende het groote zwarte dier niet zooals hij verwacht had met gebogen nek naar hem toe, maar kwam sprongsgewijs op hem af, waarbij het snel met zijn groote, verpletterende voorhoeven, wier randen konden snijden als staal, naar hem trapte. In de war gebracht door zulk een aanvalswijze, waartegen hij geen verdediging kende, sprong de luipaard handig op zij en klom zijn boom op. Blijkbaar grootelijks verbaasd hierdoor, bleef de eland staan en stond zoo eenige minuten te kijken en te brullen. Toen schudde hij al het water van zich af, draaide zich om, sloeg minachtend zijn onooglijk staartje heen en weer en ging het bosch in, van tijd tot tijd staan blijvend om te vreten. ☞ In een erg kwaad humeur door zijn mislukte jacht, sprong de luipaard van zijn hooge rustplaats en sloop heimelijk terug. Hij zou maar met zijn hertenjacht wachten tot later in den avond. In zijn hart brandde een woeste haat tegen het groote, zwarte beest dat hem zoo had verjaagd, en hij zon op wraak. Nog verkeerde hij in die gemoedsstemming, zoo ongeschikt tot rustig denken, toen hij een klein zwart-en-wit schepsel ontmoette, nauwelijks ter grootte van een konijn, dat zijn pad kruiste en hem op zijn dooie gemak nieuwsgierig bleef staan aankijken. ☞ Als hij kalmer was geweest, zou het enkele feit, dat zóó 'n klein schepsel niet bang voor hem scheen te zijn, voldoende zijn geweest om hem tot voorzichtigheid te manen en de zaak eens te onderzoeken. Er was zoo iets onnatuurlijks in dit optreden; maar in plaats zich hierdoor te laten weerhouden, werd hij nog veel woedender om wat hem een ongehoord brutaal stukje toescheen. Met een gebrul sprong hij

op het diertje af. Op hetzelfde oogenblik trof iets vreeselijks hem vlak in het gelaat. Het was verblindend, verstikkend, onbeschrijfelijk. Met een gesmoorden kreet sprong hij achteruit; en het kleine gestreepte ding gleed weg bijna van onder zijn pooten vandaan en wandelde kalm weg tusschen het struikgewas. Het was een erg ongelukkig toeval dat de gevlekte vreemdeling uit Indië nooit gehoord had van stinkdieren. ☞ Met dien verstikkenden gruwel in zijn oogen en neusgaten — lijmerig, kleverig, alles doordringend — duurde het eenige oogenblikken alvorens de luipaard kon ademen. Toen werd hij door het woeste heen, streek onophoudelijk met zijn pooten over zijn kop en rolde rond in mos en varens. ☞ Toen dat niet hielp, groef hij diep door het mos heen, tot hij de koele, vochtige aarde bereikt had. Bij instinkt had hij het door de natuur zelf aangewezen geneesmiddel voor zijn lijden gevonden. Versche aarde is het beste tegengif en de beste reiniger hiervoor. Na enkele minuten

kon hij behoorlijk adem halen en eenigszins zien; maar schoon was hij nog lang niet. En o! wat vond hij zichzelf vreeselijk! Zoodra hij goed genoeg kon zien, ging hij de bosschen doorrennen in een nuttelooze poging om aan dien bedwelmden stank te ontsnappen. Hij was doodmoe vóór het tot hem doordrong, dat hij hem zelf meedroeg. Toen kwam zijn verstand hem te hulp en hij krabde een diep gat in de aarde en ging er in rollen, graven en rondwentelen. Toen die kuil zoo doortrokken was van den geur, dat hij geen dienst meer kon doen, ging hij verder en groef nog een gat, en nog een, en nog een. Tegen den tijd dat de dageraad koud door het bosch begon te schijnen, was hij tot de overtuiging gekomen, dat hij op het oogenblik niets meer kon doen. Toen maakte hij zorgvuldig toilet, zich likkend en wasschend als een kat, tot hij zich ten slotte kon verbeelden, dat hij weer schoon was. De waarheid was echter, dat hij op zijn vel nog steeds den scherpen, misselijk makenden geur meedroeg als een herinnering aan zijn onschuldig uitzien, maar vreeselijken vijand, en dat hij dit nog dagen lang zou doen. ☞ Hoe ellendig deze gebeurtenis op zichzelf ook was, toch bracht zij den luipaard van stonde af een zeker niet te miskennen

voordeel. Zijn eigen geur, die de meeste in het wild levende dieren zoo angstaanjagend vonden, was voorloopig geheel onmerkbaar. De konijnen, een nieuwsgierig volkje, gingen altijd op de vlucht voor hij ze op sprong-afstand kon bereiken. Nu hij riekte naar een stinkdier, maakten zij in hun domheid daaruit de gevolgtrekking, dat hij ook niet verder kon springen dan een stinkdier. Ook herten — het was verwonderlijk hoe gemakkelijk die te achtervolgen waren, zoolang hij zorgde, dat ze hem niet te zien kregen. Als ze hem zagen, wachtten ze natuurlijk niet af wat er verder zou gebeuren. Ze wisten niets van luipaarden af, die Canadeesche herten, maar ze hadden bij traditie een afschuwelijke herinnering aan panters in hun geslacht; en ze waren wijs genoeg om te begrijpen dat een dier, dat leek op een gevlekten panter, waarschijnlijk net zoo gevaarlijk was als een ongevlekte. ☞ Doorvoed met konijnen, en hertenvleesch en een beetje gewend aan den onverkwikkelijken geur, die overal met hem meeging, geraakte de luipaard in de volgende vier of vijf

Foto C. Steenbergh.
POORTJE VAN DE VOORMALIGE LATIJNSCHE SCHOOL
TE LEIDEN.

dagen in een heel tevreden stemming met zijn omgeving. Het eenige dat hem belette heelemaal tevreden te zijn, was de groote mannetjes-eland. Dag aan dag bespiedde hij van een veilige hinderlaag uit het brutaal-onverschillige zwarte monster en ontblootte tanden en klauwen in machteloze woede. Maar nooit kon hij zich er toe opwerken den gevaarlijken strijd uit te lokken. Hij dacht wel, dat hij dezen misschien kon winnen door zich van een daarvoor geëigenden tak op den rug van den eland te laten vallen. Maar aan den anderen kant, dacht hij, dat hij het misschien ook kon verliezen. En de gedachte eraan, dat hij kon worden gekorven en vermorzeld onder die groote, gespleten hoeven, die hij soms zoo vreemd hoorde tikken als de eland langs liep, maande hem tot voorzichtigheid. Hij kwam verstandiglijk tot de conclusie, dat de tijd nog niet gekomen was voor dit gevecht.

En terwijl hij die veete kóesterde, brak de dag aan van zijn groote vergissing. Op eenigen afstand van het meer, maar met het uitzicht daarop, lag een berghelling, bedekt met boschjes blauwbessen, waarboven plotseling een bijna kalen wand van grijs graniet uitstak. Wellicht met het idee om zijn jachtgebied te vergrooten of misschien met het doel wat variatie te brengen in zijn voeding met wild dat hij nog niet had leeren kennen, ging de luipaard er op uit de nabijgelegen hellingen te exploreeren. Hier in die hooge, koude streek, waar de zomer eerst laat kwam, waren de blauwbessen op hun best. Zij bedekten de lage struiken in dikke trossen, glanzend als lazursteen kralen onder het neerstreamende, schitterende zonlicht. Er tusschen in staand met kop en schouders zag de luipaard een klein, glimmend-zwart, mollig diertje staan, dat de sappige vruchten van de struiken haalde en afslikte, smakkend van genot. Soms, alsof het ze anders niet gauw genoeg kon verslinden, ging het op zijn dik achterwerk zitten, greep het heele bovenste gedeelte van een volgenden struik in zijn beide voorpooten en woelde er met zijn kop in, tot hij tot aan zijn ooren blauw zag van het bessensap. De luipaard wist dadelijk, dat dit grappige, gulzige kleine dier een beerenjong was, zoo vet als modder en heel lekker om te eten. Nu was

het zoo gelegen, dat hij maar twee soorten van beren kende — den kleinen opgeruimden zwarten beer van het Himalaya-gebergte, moedig genoeg, maar zwak; en den luien ongevaarlijken miereneter. Hij wist niets van de geaardheid en de geweldigheid van den zwarten beer van Oostelijk Canada. En onwetendheid is een van die fouten die de Natuur, strengste van alle ouders, vaak met onverbiddelijke meedoogenloosheid straft. Niet al haar kinderen hebben het geluk haar ruwe lessen te overleven. Enkele minuten bleef de luipaard incingedoken liggen en sloeg met saamgeknepen oogen het intense smullen van het beerenjong gade. Toen werd zijn eetlust en wreedheid hem de baas. Het jong scheen alleen te zijn en hij had hoe dan ook niets te vreezen van de soort beren die hij kende. Als een groot werptuig van gevlekt goud vloog hij door de lucht, kwam boven op het vroolijke kleintje neer en beet zijn hals door met een slag van zijn geweldige kaken. En daar hij geen vriend was van het licht en de zichtbaarheid op open ruimten, nam hij het slappe lichaampje op en keerde om ten einde het onder de denneboomen te dragen. Op hetzelfde oogenblik kwam er een groote schaduw tusschen hem en de zon. Instinctmatig sprong hij opzij. Maar juist toen

zijn gespannen lichaam zich van den bodem verhief, viel een reusachtige gestalte op hem neer en drukte hem weer naar beneden. Met een gil van schrik en woede wrong hij zich er onder uit, een zijde tot op het been opengescheurd door den slag van den wreken poot der berin. Deze trachtte hem op den grond te drukken, door haar groot gewicht. Maar zijn spieren, taai als touw, hadden ook de onbreekbare kracht van staal, en ongelooflijke elasticiteit en een onuitputtelijke zenuw-energie. Door de rukkende heftigheid van zijn kronkelingen lukte het hem bijna haar van zich af te wentelen — bijna, maar niet heelemaal. Toen hij bemerkte, dat zijn pogingen om aan dien doodelijken greep te ontkomen faalden, wist hij zich rond te draaien, zoodat hij naar haar keel kon bijten en zijn klauwen kon gebruiken. Hij zou heel blij zijn geweest als hij had kunnen ontsnappen en was wat graag gevlucht zonder zich te schamen, want dit was geen beer zooals hij zich ooit had kunnen voorstellen. Maar daar hij wel inzag, dat ontkomen niet mogelijk was, zou hij dat monster eens toonen, dat hij niet bang was. Zijn voorpooten

diep in den nek van zijn vijandin slaande, kromde hij zijn langen, buigzamen rug als een gespannen boogpees, en haalde haar zijden en buik open met de vreeselijke, verscheurende bewapende achterklauwen. Voor het eerst de stilte van haar wraakzuchtige woede verbrekend, stootte de berin een luid *wah-ah* uit van pijn en schrik. Zoo 'n afschuwelijke wijze van vechten was haar nieuw. Ze deed alle mogelijke moeite het gevlekte dier van zich te schuiven, zoodat zij hem op armlengte kon houden en verpletteren. Maar hij hield vast als brandende olie. Toen ze zag, dat het onmogelijk was hem los te rukken, veranderde ze van taktiek en drukte hem met haar geweldige voorpooten tegen zich aan. Enkele oogenblikken weerstonden zijn gespannen spieren den geweldigen druk, terwijl hij voortdurend met de nagels van zijn achterpooten haar vel openreet. Toen zakte hij met een snikkenden gil ineen. Die meedoogenlooze armen vermorzelden, verpletterden, vernielden, tot de laatste adem uit zijn longen week, de laatste hartslag stil stond en zijn lange achterpooten uit dien moordenden greep neer hingen, slap als van een dood

konijn. Toen de berin voelde, dat het gespannen lichaam verslapt was onder haar omstrengeling, en de ronde, platte kop met uitpuilende oogen achterover viel, scheurde zij de nu onbeschermd keel met haar tanden open. Toen liet zij het lijk vallen, en besnuffelde het lichaam van haar dood jong. Spoedig overtuigd, dat het werkelijk morsdood was, sleepte zij zich met haar ontzettende wonden naar het duister van het dikste struikgewas, om daar in eenzaamheid te sterven of te genezen, naarmate het noodlot der wildernis dit voorbeschikt had. Het schitterende vel van den dooden luipaard, naast het zwarte lijk van het beerenjong, trok de aandacht van een uitkoppigen arend. In wijde kringen, op bijna onbewogen vlekken, daalde hij meer en meer, tot hij ten slotte vlak boven de beide lichamen gleed en naar ze keek met uitgestreken, sneeuwvitten hals en harde, glazige, zwart-goudgele oogen. Maar hij had geen lust tot den grond neer te dalen, want de gevlekte vreemdeling zag er zelfs in zijn dood nog gevaarlijk uit. Na korten tijd vloog hij weer weg over de rots, als om te kennen te geven, dat hij geen lust had zich er mee te bemoeien. En toen, in de stilte en de warmte, kwamen zwermen vliegen opzetten, schitterend als juweelen; want zij vreesden niets, hoe vreemd het ook mocht zijn.

(Wordt vervolgd).

Foto C. Steenbergh.

BIJ DEN O. Z. VOORBURGWAL TE AMSTERDAM.